

Appendiks VIII

Notat om afgrænsning af indhold i miljøvurdering

Vindmøller ved Emmerlev

20. juli 2024

Afdeling Klima, Natur & Grøn Omstilling

Sags id.: 01.02.00-G01-33-23

Sagsbeh.: Vicky Linnet Rahbek Andersen

NOTAT

Udtalelse om afgrænsning af miljøkonsekvensrapport for opførelse af 4 nye vindmøller efter gældende lokalplan 03.71.01: Vindmøllepark Emmerlev.

Indhold

1. Om udtalelsen	2
2. Krav om miljøvurdering.....	2
3. Lovkrav til indholdet af miljøvurderingen	2
4. Miljøvurderingens form og struktur.....	2
5. Projektbeskrivelse	3
6. Projektområde.....	3
7. Forhold til lovgivning og myndigheder.....	4
8. Høring.....	5
9. Indhold og kvalitet i miljøvurderingen	7

1. Om udtalelsen

Momentum Gruppen A/S har ansøgt Tønder Kommune om opførelse af 4 nye vindmøller af typen Vestas V66-I.75 MW turbiner med en navnhøjde på 45 m og en totalhøjde på 78 m efter gældende lokalplan.

Momentum Gruppen A/S har ansøgt Tønder Kommune om, at der frivilligt udarbejdes en miljøkonsekvensrapport for projektet, jf. § 19, stk. 4 i miljøvurderingsloven¹. Der skal således udarbejdes en miljøkonsekvensrapport.

Nærværende dokument er et udkast til en udtalelse om afgrænsningen af den ovennævnte miljøvurdering. Den endelige udtalelse fastlægger det nødvendige indhold af miljøkonsekvensrapporten, jf. § 23. Udkastet er udarbejdet på baggrund af projektets oplysninger og Tønder Kommunes egne erfaringer og viden om potentielle miljøpåvirkninger for lignende projekter. Den endelige udtalelse vil indarbejde relevante tilbagemeldinger fra nuværende høring, jf. § 32, stk. 3 og § 35, stk. 3. Udkastet sendes i høring hos offentligheden og berørte myndigheder.

2. Krav om miljøvurdering

Da projektet er omfattet af bilag 2, skal VVM myndigheden på grundlag af bygherrens ansøgning, jf. § 19, give afgørelse om, hvorvidt der for projektet skal udarbejdes en miljøkonsekvens rapport, jf. § 21. Bygherre har jf. § 19, stk. 4, anmodet om frivilligt at udarbejde rapporten.

Tønder Kommune er myndighed for behandlingen af sagen, jf. § 17.

I kraft af § 15, stk. 1, nr. 3 skal Tønder Kommune give skriftlig tilladelse før projektet må påbegyndes.

3. Lovkrav til indholdet af miljøvurderingen

Miljøkonsekvensrapporten skal overholde kravene i § 20, stk. 1-6 og bilag 7.

Udtalelsen gives som udgangspunkt på det foreliggende oplysningsgrundlag, og der kan derfor opstå forhold i løbet af arbejdet med miljøvurderingen, der bør belyses som en del af det endelige beslutningsgrundlag. Skulle dette behov opstå, vil Tønder Kommune gå i dialog med Momentum Gruppen A/S. Tønder Kommune har herudover mulighed for at indhente yderligere oplysninger i forbindelse med gennemgang af den modtagne miljøkonsekvensrapport, jf. § 24.

4. Miljøvurderingens form og struktur

Vurderingen af hvorvidt Tønder Kommune finder emner væsentlige for miljøvurderingen fremgår af tabel 1 i afsnit 9.

Den endelige miljøkonsekvensrapport behøver ikke følge strukturen fra nærværende udtalelse, men det er afgørende for processen, at kravene stillet heri er dækket ind i rapporten.

Tønder Kommune ønsker, at miljøvurderingen formidler projektet og resultater af miljøundersøgelserne på en læsevenlig måde. Der lægges vægt på, at det "Ikke-tekniske resumé" skal kunne læses og forstås af personer uden faglig viden om miljøpåvirkninger. For resten af miljøvurderingen lægges der mere vægt på, at der ikke gås på kompromis med det faglige indhold og kvalitet, frem for at øge læsevenligheden. I tilfælde af særligt teknisk tunge afsnit eller baggrundsrapporter, som er relevante og understøtter miljøvurderingen, kan disse vedlægges som bilag, mens beskrivelser, vurderinger og konklusioner fra sådanne bilag indgår i en komprimeret form i selve miljøvurderingen.

¹ LBK nr 4 af 03/01/2023 Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) - Miljøvurderingsloven

I projektforslaget er de 4 nye møllers totalhøjde 78m, og projektet overholder gældende afstandskrav, støjkrav og krav vedr. skyggekast i forhold til nærmeste beboelse.

Eksisterende adgangsveje til vindmøller vil om nødvendigt blive forstærket, og der vil omkring hver vindmølle blive etableret permanente kranpladser og arbejdsområder på op til ca. 1.000 m² omkring hver vindmølle.

Vindmøllepark Emmerlev forventes tilsluttet distributionsnettet på 60 kV via Højer (HØJ), som er placeret ca. 3 km syd-øst for vindmøllerne. En ca. 3,5 km lang kabelrute vil forbinde Vindmøllepark Emmerlev med Station HØJ.

De eksisterende vindmøller har en samlet kapacitet på 2,4 MW imens de nye vindmøller vil have en samlet kapacitet på 7 MW.

7. Forhold til lovgivning og myndigheder

Nedenstående ses en ikke udtømmende inspirationsliste over evt. relevante lovgivninger, planer, o.l., der kan vurderes relevante i forhold til det konkrete vindmølleprojekt.

Anden lovgivning

- Internationalt beskyttet flora, fauna og naturtyper – Nature 2000-områder, bilag IV-arter m.m.
- Landskabsudpegninger
- Fredninger
- Fredede fortidsminder
- Naturområder samt bygge- og beskyttelseslinjer beskyttet jf. §§ 3, 8, 15-19 i naturbeskyttelsesloven
- Fredskov
- Kortlagte jordforureninger
- VE loven
- Habitatbekendtgørelsen
- Naturbeskyttelsesloven
- Planloven
- Skovloven
- Jordforureningsloven
- Miljømålsloven
- Miljøbeskyttelsesloven
- Okkerloven
- Vandløbsloven
- Museumsloven
- Landbrugsloven
- Vejloven
- Vandforsyningsloven

Følgende er vurderet som berørte myndigheder og er blevet hørt i høring af "udkast til afgrænsning", jf. §35 stk. 3.:

- Tønder Kommune
- Slots- og Kulturstyrelsen
- Miljøstyrelsen
- Plan- og Landdistriktsstyrelsen
- Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse
- Naturstyrelsen
- Landbrugsstyrelsen
- Museum Sønderjylland
- Vejdirektoratet
- Kirkeministeriet
- Energiselskabet N1
- Danmarks Naturfredningsforening

- Dansk Ornitologisk Forening
- Friluftsrådet

8. Høring

Den afholdte høring til udtalelsen om afgrænsningen af den samlede miljøvurdering havde til formål at indsamle forslag til emner der skal belyses ved udarbejdelsen af miljøvurderingen. Høringen forløber i perioden 10. juni 2024 til 1. juli 2024, og blev udsendt til offentligheden og berørte myndigheder.

Der er under høringen indkommet fire høringssvar. Det første er fra Landbrugsstyrelsen og er ikke en direkte kommentar til udtalelsen om afgrænsning, men nærmere en generel opfordring til, at Tønder Kommune tager stilling til arealets anvendelse efter vindmølleparkens ophør. Det påpeges, at det er vigtigt at det indskrives i lokalplan/landzonetilladelse, at arealerne skal reetableres som landbrugsjord efter endt anvendelse og at arealerne igen skal noteres som landbrugsejendom med landbrugspligt.

Det andet høringssvar er fra Slots- og Kulturstyrelsen, der bemærker, at de nye møller står ganske tæt på Vadehavet og opfordrer derfor til, at projektets indvirkning på Vadehavets 'Outstanding Universal Value' indgår i miljøvurderingen.

Høringssvaret fra Museum Sønderjylland bemærker at det er noteret, at fredede fortidsminder og arkæologi indgår i miljøkonsekvensrapporten.

Sidste høringssvar fra Miljøstyrelsen påpeger, at der er en havørnebestand i en den nærliggende Tingdal plantage, som skal inddrages i de yderligere undersøgelser i relation til miljøvurderingen.

De fulde høringssvar er anført i skemaet herunder. Svarene er gennemgået med henblik på at vurdere, hvorvidt og i hvilket omfang høringssvarenes forslag skal indgå i det videre arbejde med miljøvurderingen. Der gøres opmærksom på, at myndigheden ikke er forpligtet til at inddrage samtlige høringssvars forslag, men skal vurdere, hvad der er relevant for sagen.

Indkomne høringssvar:

Afsender:	Indhold:	Modtaget den:
1. Landbrugsstyrelsen Kontakt: Lone Abild loab@lbst.dk	Landbrugsstyrelsen har ingen bemærkninger til den konkrete plan, men opfordrer til, at kommunen tager stilling til, hvad arealerne skal anvendes til efter anvendelsen til vindmøllepark ophører. Hvis arealerne efter endt anvendelse til vindmøllepark igen skal være landbrugsarealer og anvendes til landbrug, er det vigtigt, at det står i lokalplanen / landzonetilladelsen, at arealerne skal reetableres som landbrugsjord efter endt anvendelse, og at arealerne igen skal noteres som landbrugsejendom med landbrugspligt. Normalt betinger vi en eventuel udstykning af, at arealet tilbageføres til afgivende matrikel igen, når vindmøllerne eventuelt skal nedlægges.	25.06.2024
Plan og Mobilitet bemærker:	Den gældende planlægning indeholder bestemmelser for nedtagning og tilbageførelse til jordbrug i forbindelse med driftstop eller ophør. Bemærkningen tages til efterretning.	

2. Slots- og kulturstyrelsen Kontakt: Vibe Ødegaard apv@slks.dk	Slots- og Kulturstyrelsen bemærker, at de fire vindmøller, der med det aktuelle projekt planlægges erstattet af nye 78 meter høje møller, står ganske tæt på Vadehavet, der som bekendt er optaget på UNESCO's verdensarvsliste. Styrelsen skal på den baggrund opfordre til, at projektets mulige indvirkning på Vadehavets "Outstanding Universal Value" (se Wadden Sea - UNESCO World Heritage Centre), indgår i den kommende miljøvurdering. Vi kan i den forbindelse anbefale, at I orienterer jer i UNESCO's vejledning "Guidance and Toolkit for Impact Assessments in a World Heritage Context (unesco.org)". Som I givetvis ved, har UNESCO's Verdensarvskomité for øjeblikket særligt fokus på de forholdsvis mange infrastruktur- og udviklingsprojekter, der foregår i og omkring Vadehavet i alle tre lande. Vadehavets bevaringstilstand er således – for andet år i træk - på dagsordenen til Verdensarvskomitéens møde, der afholdes i New Delhi 21.-31. juli, jf. State of conservation of properties inscribed on the World Heritage List (unesco.org).	21.06.2024
Plan og Mobilitet bemærker:	Projektet ligger 1.1 km fra udpegnings Verdensarv Vadehavet, en kilometer fra udpegningerne Natura 2000 området N89 og Nationalpark Vadehavet. Der er ikke fastlagt en bufferzone omkring udpegnings Verdensarven. Udpegningskriterierne for verdensarven er geologisk processer (kriterie viii), økosystem, biologiske processer (kriterie ix) og biodiversitet (kriterie x). Med hensyn til det første kriterie ligger projektområdet på en landbakke og påvirker ikke de naturlige tidevandsprocesser i Vadehavet. Med hensyn til de to andre kriterier ligger verdensarven Vadehavet inden for Natura 2000 området N89 Vadehavet. Formålet med Natura 2000 udpegnings er at området skal beskyttes mod nye aktiviteter, der kan skade naturen i området. Tønder Kommune er derfor underlagt særlige krav og betingelser, når der skal træffe afgørelse eller vedtage planer, der kan påvirke Natura 2000-området og dermed også Verdensarven. I miljøkonsekvensrapporten vurderes og redegøres der for påvirkningen af Natura 2000 området i forbindelse med nedtagning af eksisterende møller, anlæg af erstatningsmøller og den fortsatte drift. Tønder Kommune ser frem til en orientering fra mødet den 21.-31. juli, i New Delhi. Bemærkningen tages til efterretning.	
3. Museum Sønderjylland Kontakt: Tenna R. Kristensen planer@msj.dk	Jeg sender hermed Museum Sønderjylland – Arkæologis svar på høring af høringsudkast om afgrænsning af samskrevet miljøkonsekvensrapport og miljørapport for Vindmøllepark Emmerlev Repowering. Museet har noteret, at både emnerne Fredede fortidsminder og særligt Arkæologi skal indgå i rapporten. Vi ser frem til at modtage høringsmateriale hertil. Vi har ingen yderligere bemærkninger.	01.07.2024

Plan og Mobilitet bemærker:	Bemærkningen tages til efterretning.	
4. Miljøstyrelsen Kontakt: Janni Rasmussen jannr@mst.dk	Miljøstyrelsen takker for modtagelse af høringsudkast til udtalelse om afgrænsning af miljøkonsekvensrapport for projektet 'Vindmøllepark Emmerlev Repowering'. Miljøstyrelsen foreslår Tønder Kommune at inddrage potentielle indvirkninger på havørnebestanden i Tingdal Plantage i miljøkonsekvensrapporten for Vindmøllepark Emmelev. Til orientering blev der i november 2023 talt 109 Havørne i plantagen.	01.07.2024
Plan og Mobilitet bemærker:	Emnet potentielle indvirkninger tilføjes under redegørelsen for rødlistet bilag 4 arter.	

9. Indhold og kvalitet i miljøvurderingen

Formålet med miljøvurderingen er at beskrive, analysere og vurdere projektets miljøpåvirkninger. Krav til indholdet beskrives i afsnit 3 og suppleres med relevante emner fra høringen.

Emneoversigten, tabel 1, afgrænser hvilke oplysninger der skal medtages i miljøvurderingen. Udtalelsen om afgrænsningen kan revideres, hvis eventuelle ændringer i projektet bevirker, at nye oplysninger bør indgå i miljøvurderingen, eller hvis Tønder Kommune, eller andre myndigheder, får nye væsentlige oplysninger, som kan påvirke miljøvurderingen.

Miljøvurderingen skal omhandle både væsentlige negative såvel som positive virkninger af projektet. Karakteren af en påvirkning vil ofte være subjektiv, hvorfor det er vigtigt, at påvirkninger og konsekvenser ikke undlades, selvom de fra bygherres synspunkt er positive.

Emneoversigten vedrører både anlægs-, drifts-, og demonteringsfasen for projektet.

Tabel 1 – Emneoversigt

Miljøfaktor	Vurdering af påvirkning <i>Skal ikke indgå / Skal indgå</i>	Beskrivelse af påvirkning	Metode	Datagrundlag
Befolkningen Enhver, hvis tilværelse kan tænkes påvirket væsentligt af projektets miljømæssige indvirkninger, uanset afstanden fra projektet. Befolkningen kan således omfatte mennesker, som bor langt fra projektet, hvis det vil indebære væsentlige ændringer af kendte landskaber og rekreative arealer.				
Friluftsliv og rekreativ værdi	Skal indgå		Vurdering af tilgængeligheden og tilhørende herlighedsværdier.	Projekt- og områdebeskrivelse
Rådighed-sindskrænkelser	Skal indgå		Vurdering af tilgængeligheden.	
Radiokæde-forbindelser	Skal indgå		Vurdering af om vindmøllerne er placeret i sigtelinjen/konfliktzoner.	
Sikkerhed ift. person- og ejendoms-skade	Skal indgå		Vurdering ift. risiko og sikkerhedsforanstaltninger.	
Trafik	Skal indgå		Vurdering af påvirkning på trafiktilgængeligheden pga. trafikmængden i anlægsfasen.	
Menneskers sundhed Miljømæssige faktorer som kan indvirke på menneskers sundhed. Det kan eksempelvis være støj, vibrationer, magnetfelter, røg, støv, lugt eller andre emissioner, som kan påvirke sundheden, herunder sikkerheden/trygheden.				
Støj og støv	Skal indgå	Støj- og støvgener i anlægsfasen. Støv - ved etablering af grusveje og gruspladser. Driftsfasen, kørsel på grusveje. Der skal redegøres for projektets påvirkningen af støj i driftsfasen. Der	Vurdering af støj og støv påvirkninger i anlægsfasen med hensyn til berørte naboer. GIS og kortanalyser af nabobeboelse. Beregninger af støjpåvirkningen	Projektbeskrivelsen samt miljøaktivitetsbekendtgørelsen Kildestøjdata for alle vindmøller. Gældende vindmøllebekendtgørelse. De angivne støjgrænser skal overholdes. Det endelige projekt

		skal indgå kumulative effekter af andre vindmøller i området.	hos naboer efter gældende vindmøllebekendtgørelse.	skal anmeldes iht. gældende vindmøllebekendtgørelse.
Vibrationer	Skal indgå	Påvirkninger i både anlægs- og driftfase. Vurdering af vibrationspåvirkningen i anlægsfasen og redegørelse for mulig påvirkning af vibrationer fra vindmøller i drift.	Eksisterende viden om vibrationer.	
Påvirkning af luftkvalitet	Skal indgå	Vedr. støv, se ovenfor.		
Lugt	Skal ikke indgå	Projektet medfører ingen lugtgener.		
Lys, herunder genskin og skygge	Skal indgå		Vurdering af skyggekastpåvirkning på naboer og behov for skyggestop.	Skyggekastberegninger.
Trafik	Skal indgå	Trafikken vil primært være i forbindelse med anlægsfasen, og herudover kun periodiske ser-vicekørsel.	Vurdering af påvirkning på trafiktilgængeligheden pga. trafikmængden i anlægsfasen.	Beregninger på trafikken ud fra projektbeskrivelsen.
Magnetfelter	Skal ikke indgå	Etableringen af vindmøllerne medfører ikke påvirkning på grund af magnetfelter		
Ulykker	Skal ikke indgå	Etableringen af energiparken medfører ikke øget risiko for ulykker/katastrofer.		
Biodiversitet / biologisk mangfoldighed Omhandler primært de truede, sårbare, sjældne eller fredede arter og de internationale udpegede beskyttelsesområder.				

Påvirkning af Natura 2000-områder	Skal indgå	Påvirkning af naturtyper, arter og økologisk integritet i anlægsfase og driftsfase	Vurdering af påvirkning af arter og naturtyper optaget på udpegningsgrundlag for nærtliggende habitatområder og fuglebeskyttelsesområder. Påvirkning af natura 2000 områdets økologiske integritet.	Eksisterende registreringer, supplerende feltundersøgelser
Beskyttet natur jf. Naturbeskyttelsesloven	Skal indgå	Påvirkning af beskyttet natur i anlægsfase og driftsfase	Vurdering af tilstanden og påvirkning af de nærtliggende beskyttede naturområder og vandløb. Vurdering af påvirkninger af den midlertidige vandstandssænkning I forhold til kabelanlægget skal der redegøres for hvilken påvirkning der vil være hvor ledningstraceet krydser beskyttet vandløb.	Danmarks Naturdata, Danmarks Arealinformation samt supplerende feltundersøgelser.
Beskyttede arter jf. Habitatdirektivet	Skal indgå		Vurdering af om der kan ske skade på yngle- og rasteområder for bilag IV arter.	Eksisterende registreringer, supplerende feltundersøgelser, herunder monitorering af flagermus med lyttebokse.
Beskyttede fugle jf. Jagt- og vildtforvaltningsloven	Skal indgå		Vurdering af om der kan ske skade på yngle- og rasteområder for bilag IV arter.	Eksisterende registreringer, supplerende feltundersøgelser, herunder monitorering af flagermus med lyttebokse.
Fredede arealer jf. Naturbeskyttelsesloven	Skal indgå		Vurdering af påvirkningen på yngle- og trækfugle i projektområdet.	Fredningsnævn i Danmark.
Beskyttelseslinje jf. Naturbeskyttelsesloven	Skal indgå		Vurdering af påvirkningen på beskyttelseslinjer indenfor projektområdet.	Danmarks Naturdata, Danmarks Arealinformation.

Kommunale naturudpegninger	Skal indgå		Vurdering af projektet ift. retningslinjer for udpegninger.	Tønder Kommuneplan 2017-2029.
Jordarealer Stillingtagen til arealanvendelsen, dvs. om projektet eksempelvis kræver, at der inddrages ubebyggede/ubefæstede arealer, som anvendes til f.eks. landbrugsland, fældning af skove og opland til Natura 2000.				
Inddragelse af jordarealer	Skal ikke indgå	Der er indgået aftaler omkring anvendelsen.		
Jordbund Jordbundens permeabilitet og porøsitet kan påvirkes ved inddragelse af jordarealer til bymæssige funktioner. Her kan der blive tale om befæstelse, traktose m.v. som på sigt kan betyde øget erosion og dårlig sammensætning af jordbunden.				
Påvirkning af jordbund	Skal indgå		Redegørelse for eksisterende jordbundsforhold i og nær projektområdet og vurdering af sandsynligheden for påvirkning af jordbundsforholdene, samt beskrivelse af potentiel påvirkning og dertilhørende afværgeforanstaltninger. Evt. Befæstelse af vejarealer	Eksisterende viden og projektbeskrivelsen.
Jordforurening	Skal indgå		Redegørelse for eksisterende jordforureninger i og nær projektområdet. Vurdering af sandsynligheden for spredning af forurening og konsekvens.	Eksisterende viden og projektbeskrivelsen.
Vand (hydromorfologiske forandringer, kvantitet og kvalitet) Vand omfatter både grundvand og overfladevand. I begge tilfælde er det vigtigt at beskrive mål for vandmiljø og -kvalitet samt vurdere, om projektet vil kunne indvirke på disse og i givet fald, om projektet vil udgøre en hindring for at nå de opstillede kvalitetsmål.				
Påvirkning af grundvand/overfladevand	Skal indgå	Hvis okkerholdig vand udledes, kan de forårsage forurening af vandløb.	Vurdering af projektets påvirkning på vandkvaliteten. Herunder påvirkning af den midlertidige grundvandssænkning. Vurdering af forskellige afværge/rensemuligheder	Projektbeskrivelsen og vandområdeplaner.

Affald, herunder spildevand

Bortskaffelse af affald omfatter også spildevand, samt affald til nyttiggørelse. Ved beskrivelse af spildevand vil en henvisning til, at dette håndteres af det kommunale rensningsanlæg kun være tilstrækkeligt, hvis det godtgøres, at det kommunale rensningsanlæg såvel med hensyn til kapacitet som teknologi er i stand til at modtage spildevand og håndtere det på en miljømæssig acceptabel måde, hvilket vil sige uden øget eller ændret forurening til følge.

Spildevand	Skal indgå	Jf. ovenfor "Påvirkning af grundvand/spildevand".		
Øvrigt affald	Skal indgå		Vurdering af hvordan affaldshåndtering er indtænkt i projektet og planerne.	Projektbeskrivelse og tilhørende planer, samt Affaldsbekendtgørelsen og gældende affaldsplan.
Demontering	Skal indgå	Nedtagelse og bortskaffelse af nuværende vindmøller – nedtagelse og bortskaffelse af de nye vindmøller der skal opsættes – bortskaffelse af kabellægning efter endt brug.	Vurdering af hvordan affaldshåndtering er indtænkt i projektet og planerne.	Projektbeskrivelse og tilhørende planer, samt Affaldsbekendtgørelsen og gældende affaldsplan.

Luft

Omhandler luftens kvalitet i området samt en vurdering af hvilke miljømæssige konsekvenser projektet vil kunne medføre. Et eksempel kunne være øget trafikmængde og deraf øget luftforurening. Det vil ikke være tilstrækkeligt at konstatere, at projektet vil overholde vejledende grænseværdier.

Luftforurening	Skal indgå		Vurdering ift. projektets påvirkning på luftforureningen.	Viden om vindmøllers udledning af luftforurenende partikler.
-----------------------	-------------------	--	---	--

Klima

Omhandler både indvirkninger, som er relevante for vurdering af indvirkningerne på klimaændringer og indvirkninger, som klimaændringerne vil have/forventes at få på projektet og projektets evne til at omstille sig til klimaændringerne. Det er de helt lokale mikroklimatiske forhold og projektets CO₂ bidrag i øvrigt, som navnlig beskrives under klimaændringer. Dertil kommer konsekvenserne af fremtidige klimaændringer, som for eksempel vandstandsstigninger. Ændringer af terræn og opførelse af store eller høje bygningsanlæg kan være årsag til lokale klimapåvirkninger, som kan påvirke anvendelsen af naboarealer ganske væsentligt.

Udledning af CO₂	Skal indgå		Overordnet vurdering af udledning af drivhusgasser.	Eksisterende beregninger og viden om vindmøllers CO ₂ -besparelser.
Terrænreguleringer	Skal ikke indgå	Der ændres ikke væsentlig på terrænet i forbindelse med anlægsfasen.		

Materielle goder

Materielle goder afgrænses ikke alene til at omfatte "fysiske goder" men kan principielt også omfatte andre former for goder. Det kan være bredere betragtninger som samfundsmæssig eller lokalsamfundsmæssig indvirkninger. Der skal dog kun foretages en undersøgelse af de miljømæssige indvirkninger på de materielle goder – men ikke den værdimæssige indvirkning. Det vil sige, at der ikke kræves en vurdering af, om projektet vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald hvor stor en eventuel op- eller nedgang anslås at være

Påvirkning af bygninger	Skal ikke indgå	Se punktet 'Vibrationer' under emnet 'Menneskers sundhed'.		
Forbrug af ressourcer	Skal indgå		Beskrivelse og overordnet vurdering af det planlagte forbrug af materialer, ud fra tilgængelig viden.	Eksisterende viden og projektbeskrivelsen.

Kulturarv (herunder arkitektoniske og arkæologiske aspekter)

Omhandler vor kulturarv i form af kirker, mindesmærker og andre menneskeskabte værdier. I vurdering af et projekts konsekvenser bør også indgå lokale værdier, som set i regionalt eller nationalt perspektiv ikke har en beskyttelsesværdi. Det kan eksempelvis være forsamlingshuset eller den lokale skole.

Fredede fortidsminder	Skal indgå		Vurdering af projektets påvirkning på fortidsminder.	Visualiseringer, Kulturministeriets 'Fund og Fortidsminder'.
Arkæologi	Skal indgå		Ved kørsel og gravning skal risikoen omfanget af beskadigelser af begravede arkæologiske emner belyses og inddrages i miljøvurderingen i forhold til museets anbefalinger.	Museum Sønderjylland.
Kirkelandskaber	Skal indgå		Vurdering af projektets visuelle påvirkning på kirker og deres omgivelser.	Visualiseringer.
Fredede bygninger	Skal ikke indgå	Ingen udpegninger i plan- og projektområdet.	Vurdering ift. risiko for skade på bevaringsværdige bygninger.	Kulturministeriets 'Fund og Fortidsminder'.
Bevaringsværdige bygninger	Skal ikke indgå	Ingen udpegninger i plan- og projektområdet.	Vurdering ift. risiko for skade på bevaringsværdige bygninger.	Kulturministeriets 'Fund og Fortidsminder'.

Kulturmiljøer	Skal ikke indgå	Ingen udpegninger i plan- og projektområdet.	Vurdering ift. udpegede kulturarvsarealer nær plan- og projektområdet.	Kulturministeriets 'Fund og Fortidsminder'.
Landskab Landskabet og de landskabelige værdier indgår på forskellig led i forbindelse med vurderingen af et projekts indvirkning på dette. Landskabet skal betragtes ud fra den umiddelbare oplevelsesværdi forstået som det æstetiske landskab, landskabets kulturværdi, dets rekreative værdi og dets geologiske værdi. Disse forskellige værdier skal alle tages i betragtning.				
Visuel påvirkning af landskabet	Skal indgå	Visuel påvirkning af møller + transformator + grusveje/gruspladser	Vurdering ift. landskabskaraktermetoden.	Visualiseringer fra udvalgte standpunkter i nær-, mellem- og fjernzoner.
Kumulative effekter				
Indbyrdes forhold mellem ovenstående miljøfaktorer, samt med andre projekter i området	Skal indgå		Redegørelse for sammenhængen mellem identificerede mulige miljøpåvirkninger og tilsvarende fra andre planlagte projekter og planer. Redegørelse for indbyrdes sammenhæng imellem identificerede miljøpåvirkninger, herunder afledte og indirekte effekter. Bl.a. påvirkning af naturgenopretningsprojekt i området.	Projektbeskrivelse og øvrige vurderinger, samt tilsvarende fra andre nærtliggende projekter og planer.
Tilladelser/Dispensationer i anlægsfasen				
Krydsningstilladelse – kabeltracé til Højer				
Grundvandssænkning skal anmeldes til grundvandsmyndigheden				
Kommentarer til øvrige dele, f.eks. projektbeskrivelse				